

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
Judecătoria Chișinău
sediul Buiucani
MD-2004, mun. Chișinău,
bd.Ștefan cel Mare 200

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ

Суд Кишинэу
офис Буюкань
MD-2004, мун. Кишинэу,
Проспект Штефана Чел Маре, 200
Tel.022-20-49-43, fax:022-20-49-44

nr.1-1521/20 din 16 februarie 2021

Doamnei Manole Domnica
Președinte al Curții Constituționale a RM
mun.Chișinău, str.A.Lăpușneanu 28

Stimate doamnă Președintă,

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), Vă expediază pentru soluționare excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Dorian Pîcălău, care acționează în interesele inculpatului Turețchi Sergiu învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal, în vederea realizării controlului de constituționalitate a prevederilor art. 264 alin.(3) lit.a) Cod Penal al Republicii Moldova.

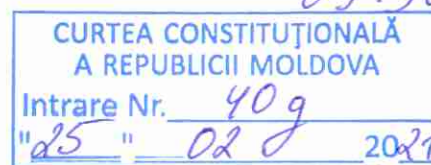
Anexă:

- copia încheierii judecătorești din 15.02.2021;
- cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
- sesizarea avocatului Dorian Pîcălău;
- copia rechizitoriului.

Cu respect,

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău

Vasilisa Muntean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
mun. Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din

16 iunie 1995

AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume Pîcălău 2. Prenume Dorian

3. Funcția avocat, cabinetul avocatului Dorian Pîcălău

II - OBIECTUL SESIZĂRII

12. Obiect al prezentei sesizări o constituie, după părerea autorului, lacuna legislativă, ce este prezentă în prevederile art. 264 al.3 Cod Penal RM, și anume faptul, că în redacția actuală este indicat, ca fiind, citez, -

Articolul 264. Încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport

(1) **încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății,**

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

(2) **Aceeași acțiune săvîrșită în stare de ebrietate**
se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în toate cazurile cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(3) **Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:**

a) **vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;**

b) **decesul unei persoane,**

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de conduce mijloace de transport.

în așa mod, legislatorul indică la prezența a două puncte la aliniatul 3 al art. 264 CP RM și

anume, -

a) **vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;**

b) decesul unei persoane

Totodată, în sensul legii, și al oformării actului juridic, cum este legea organică în cazul dat, spre deosebire de celelalte aliniate ale articolului legii penale date, nu este indicată expres pedeapsa prevăzută, pentru așa categorie de acțiuni ilicite, cum ar fi încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Astfel, în sensul oformării actului juridic, articolul 72 al Constituției Republicii Moldova, indică, citez, -

- (1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.
- (2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.
- (3) Prin lege organică se reglementează:

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

În sensul interpretării actului constituțional și conformarea la acesta a normei penale, urma după părerea autorului, ca pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de al.3 p.a) art.264 Cod Penal RM, legislatorul urma să stabilească expres pedeapsa, în termeni concizi, clari și previzibili.

Din textul olografic al textului articolului 264 Cod Penal, se deduce logic faptul, că pentru fiecare acțiune ilicită, în contextul încălcării regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, este prevăzută pedeapsa, dar, în același timp, în cazul al.3 p.a), legislatorul s-a limitat doar la un semn ortografic cum este «;».

După părerea mea, are loc o lacună, în ceea ce privește stabilirea expresă al pedepsei pentru așa categorie de acțiuni ilicite cum ar fi în contextul încălcării regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă.

Mai mult ca atît, consider, că aceasta este o echivalare injustă al acțiunii ilicite de provocare al leziunilor corporale grave, cu cea al acțiunilor ilicite ce au provocat moartea persoanei, precum și pedeapsa aplicată.

După părerea apărării, persoana vinovată, chiar și reieșind din principiului umanismului și corectitudinii aplicării pedepsei, nu poate să fie pedepsită pentru provocarea de leziuni corporale grave, ca rezultat al accidentului rutier, echivalent cu persoana ce a provocat decesul persoanei, ca urmare al acțiunilor similare.

Astfel, Curtea Europeană, privitor la delimitarea infracțiunilor și pedepselor indică, citez, - Conform art. 7 din Convenție, este necesar să existe un temei legal pentru condamnare și pentru aplicarea pedepsei. Sarcina Curții este aceea de a se asigura că, la momentul în care acuzatul a săvîrșit fapta pentru care a fost trimis în judecată și condamnat, exista o dispoziție legală care pedepsea fapta și ca pedeapsa aplicată nu depășește limitele stabilite de dispoziția respectivă [Coeme și alții împotriva Belgiei, pct. 145; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct. 80]. 22. Ținând seama de caracterul subsidiar al sistemului Convenției, nu este de competența Curții să se pronunțe cu privire la erorile de fapt sau de drept pretins comise de o instanță, decât dacă și în măsura în care acestea ar fi putut să încalce drepturile și libertățile protejate de Convenție [Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei (MC), pct. 49; Vasiliauskas împotriva Lituaniei (MC), pct 160], și dacă aprecierea instanțelor naționale este în mod vădit arbitrară [Kononov împotriva Letoniei (MC), pct. 189]. Deși Curtea nu are competența de a se substitui instanțelor interne în aprecierea și în încadrarea juridică a faptelor sau de a se pronunța asupra răspunderii penale individuale a reclamantului [ibidem, pct. 187; Rohlena împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 51], atribuția sa în privința art. 7 § 1 este să verifice dacă, la momentul respectiv, condamnarea și pedeapsa impuse reclamantului aveau o bază legală. În special, trebuie să se asigure de faptul că rezultatul la care au ajuns instanțele interne competente este în conformitate cu art. 7 din Convenție. Să acorzi o competență de control mai mică Curții ar însemna să lipsești art. 7 de substanță (ibidem, pct. 52; Kononov împotriva Letoniei (MC), pct. 198; Vasiliauskas împotriva Lituaniei (MC), pct. 161). 23. De altfel, principiul legalității impune ca inculpatului să nu i se aplice o pedeapsă mai grea decât este prevăzut pentru infracțiunea pentru care este condamnat.

III - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE
CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII
(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

Astfel, în examinarea judecătorei Chișinău, se află cauza penală în privința cet. Turețchi Sergiu Tudor, 1976 a.n., în privința căruia, în cadrul urmăririi penale, s-a stabilit că, la 07.12.2019, aproximativ la ora 20:04 min., furețchi Sergiu Tudor, allandu-se la volanul automobilului de model „Opel Omega”, cu numere de înmatriculare „CKR 593”, fiind treaz, deținând permisul de conducere de categoria „B” valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l conducea, deplasându-se în municipiul Chișinău, pe bd. Alba Iuda, din direcția sos. Balcani în direcția sir. Ion Creangă, la intersecție cu strada Sttcevița, n-a manifestat prudență sporită la trade și n-a ținut scama de împrejurări, de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, n-a apreciat corect situația rutieră reală pe drumul în care se alia automobilul în momentul respectiv, prin ce a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, și anume: prevederile pct. 3 din Regulamentul circulației rutiere, care prevede că „Participantii la trade sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale Regulamentului în cauză și prin acțiunilor lor să nu cauzeze prejudicii altor participând la trade, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”; prevederile pct. 10 alin.(1) lit. b) din Regulamentul circulației rutiere, care prevede că „persoana care conduce un vehicul trebuiesă posedă cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posedă dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul prevederile pct.1 I lit, f) din Regulamentul circulației rutiere, care prevede că „Conducătorul de vehicul, este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului”, prevederile pct.45 alin. (1) lit. a), b), d) și alin. (2) al aceluiași punct, potrivit căroră : „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori; a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului rutier”, prevederile articolului 32 alin. (4) lit. a), b) din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, care prevede că „ Participantii la trafic sunt obligați să cunoască și să respecte prevederile prezentei legi, ale altor acte legislative și ale actelor normative în vigoare în domeniu; să manifeste un comportament, care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participant la trafic”; prevederile art. 33 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier din aceeași Lege, care prevede că „Conducătorul de autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere”,

Neasigurându-se în timpul deplasării imediat înainte de trecerea nedirijată de pietoni, în condiții de slabă vizibilitate din cauza întunericii, a tamponat pietonul Mihailiuc Dan Mihail, d.n. 06.10.1995, care traversa partea carosabilă pe trecerea nedirijată de pietoni, de la stânga la dreapta relativ deplasării mijlocului de transport, iar în urma tamponării i-a cauzate acestuia din urmă, fractura deschisă a ambelor oase a gambei drepte în treimea medie cu deplasarea fragmentelor cu implicarea canalului medular, cu plagă contuză la nivelul fracturii, excoriații la nivelul feței și mâinii drepte, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201902D2786 din 09.01.2020, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Turețchi Sergiu Tudor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății.

La data de 28 septembrie 2020a., în cadrul ședinței de judecată, apărarea și-a expus poziția privind excepția de neconstituționalitate al prevederilor art. 264 al.3 p.a) Cod Penal, în ceea ce privește lipsa delimitării penale stricte, precum și lipsa previzibilității pedepsei aplicate pentru săvârșirea încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare

Astfel, în conformitate cu art. 7, Curtea poate sancționa o eroare comisă de instanțele naționale în determinarea cuantumului pedepsei pronunțate, luând în considerare pedeapsa aplicabilă persoanei în cauză în circumstanțele atenuante avute în vedere de aceste instanțe (Gabarri Moreno împotriva Spaniei, pct. 22-34). Aplicarea prin analogie a unei pedepse poate, de asemenea, duce la încălcarea principiului „nulla poena sine lege” consacrat la art. 7 [Başkaya și Okçuoglu împotriva Turciei (MC), pct. 42-43, în ceea ce privește pedeapsa cu închisoarea aplicată unui editor, în conformitate cu dispoziția aplicabilă redactorilor-șefi]. Principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor presupune ca infracțiunile și pedepsele care le sancționează trebuie să fie clar definite prin lege (a se vedea supra pct. 7-9, privind noțiunea de „drept” sau „lege”). Noțiunea de „lege”⁴⁴ în sensul art. 7, cum este prevăzută în alte articole ale Convenției (de exemplu, art. 8-11), implică anumite condiții calitative, în special cele de accesibilitate și de previzibilitate [Cantoni împotriva Franței, pct. 29; Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct. 140; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct. 91; Perincek împotriva Elveției (MC), pct. 134]. Aceste condiții calitative trebuie îndeplinite atât pentru definirea unei infracțiuni (Jorgic împotriva Germaniei, pct. 103-114) cât și pentru pedeapsa pe care aceasta o implică sau pentru durata pedepsei (Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct. 150; Camilleri împotriva Maltei, pct. 39-45, referitor la previzibilitatea standardelor de pedepse aplicabile, care depind în întregime de alegerea instanței de judecată competente de către procuror și nu de criterii stabilite de lege). Lipsa „calității legii”⁴⁴ privind definiția infracțiunii sau pedeapsa aplicabilă duce la încălcarea art. 7 din Convenție [Kafkaris împotriva Ciprului.

Un alt

criteriu, ce duce la imperfecțiunea și lacuna normei penale contestate, este lipsa previzibilității, deoarece însuși caracterul pedepsei pentru săvârșirea unei acțiuni ilicite de vătămare corporală gravă este echivalat pentru justițiabil în viziunea sa, cu cea a decesului, ce este incorect, deoarece Curtea Europeană statuează următoarele, citez, -Justițiabilul trebuie să poată ști, pornind de la formularea dispoziției relevante și, după caz, cu ajutorul interpretării ei de către instanțe sau beneficiind de asistență judiciară, ce fapte și omisiuni angajează răspunderea sa penală și ce pedeapsă riscă pentru acestea [Cantoni împotriva Franței, pct. 29; Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct. 140; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct. 79]. Noțiunea de „asistență judiciară”⁴⁴ se referă la posibilitatea de a beneficia de sfaturile unui avocat [Chauvy și alții împotriva Franței (dec.)] sau ale unui jurist (Jorgic împotriva Germaniei, pct. 113). Rezultă că, în principiu, nu poate exista „pedeapsă” în sensul art. 7 decât dacă a fost stabilit un element al răspunderii personale a autorului infracțiunii. Într-adevăr, există o corelație între gradul de previzibilitate al unei norme penale și gradul de răspundere personală a autorului infracțiunii. Pentru a impune o sancțiune, art. 7 solicită o legătură de natură intelectuală care permite să identifice cu precizie un element de răspundere în conduita autorului material al infracțiunii [G.I.E.M. SRL și alții împotriva Italiei (fond) (MC), pct. 242 și 246]. Pot exista totuși anumite forme de răspundere obiectivă care funcționează prin intermediul prezumpțiilor de răspundere, cu condiția ca acestea să respecte Convenția și în special art. 6 § 2 (ibidem, pct. 243). Tocmai din cauza caracterului general al legilor, textul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Multe dintre acestea, din cauza necesității de a evita o rigiditate excesivă și de a se adapta la schimbările de situație, folosesc, în mod inevitabil, formule mai mult sau mai puțin imprecise, a căror interpretare și aplicare depind de practică (Kokkinakis împotriva Greciei, pct. 40, cu privire la definiția infracțiunii de „prozelitism”⁴⁴; Cantoni împotriva Franței, pct. 31, privind definiția legală pentru „produs medicamentos”⁴⁴). Utilizarea tehnicii legislative a „categoriilor”⁴⁴ lasă adesea zone de umbră la frontierele definiției. În sine, aceste îndoieli privind cazurile limită nu sunt suficiente pentru ca o dispoziție să fie incompatibilă cu art. 7, în măsura în care aceasta se dovedește suficient de clară în marea majoritate a cazurilor (ibidem, pct. 32). În schimb, folosirea unor noțiuni și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei dispoziții legislative poate face această dispoziție legislativă incompatibilă cu cerințele de claritate și de previzibilitate în ceea ce privește efectele (Liivik împotriva Estoniei, pct. 96-104).

gravă a integrității corporale sau a sănătății.

IV - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

14. Astfel, consider, că urmează a fi recunoscut ca contrară Constituției Republicii Moldova: **formularea norme penale din art.264 alin.(3) lit. a) Cod Penal, cu semnele calificative -încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății în redacția actuală:**

încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport (1) încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, (3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

- a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;
- b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Contrară Constituției RM, este lipsa pedepsei expres prevăzute de legislator pentru săvârșirea infracțiunii date, și previzibilității pedepsei pentru această acțiune ilicită, fapt ce contravine Constituției Republicii Moldova, art. 72 al Constituției Republicii Moldova, care indică, citez, -

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.(3) Prin lege organică se reglementează:

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

precum și în concordanță, fiind aplicat articolul 8 al Constituției RM: Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

și fiind contrară Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale Roma, 4.XI.1950, anume articolului 7, -

Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

V - DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

15.

Nu sunt

-8-

VI - LISTA DOCUMENTELOR

(A se vedea capitolul VI al Notiței Explicative)

16. Ghid privind art. 7 din Convenția europeană a drepturilor omului pe 26 file.

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte. Locul, -MD 2051, mun. Chișinău, str. Nicolae Costin,44/2, cabinetul avocatului Dorian Pîcălău

Data 28 septembrie 2020a.

ONCHEIERE

15 februarie 2021

municipiul Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)

Instanţa compusă din:

Preşedintele şedinţei, judecătorul
grefier

cu participarea:

interpretului

procurorului

apărătorului

inculpatului

Vasilisa Muntean
Bejan Irina

Balan Veaceslav
Pîcălău Dorian
Tureţchi Sergiu

examinând în şedinţă de judecată publică sesizarea apărătorului, avocatului Pîcălău Dorian cu privire la ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate în cauza penală nr.1-1521/2020 privind învinuirea lui Tureţchi Sergiu în comiterea infracţiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal, –

CONSTATĂ:

La data de 30 iunie 2020 în procedura Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) a parvenit cauza penală de învinuire a cet. Tureţchi Sergiu în comiterea infracţiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal.

Prin intermediul cancelariei instanţei la data de 30 septembrie 2020, avocatul Pîcălău Dorian, care acţionează în apărarea drepturilor şi intereselor inculpatului Tureţchi Sergiu, a înaintat cerere cu privire la ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate a art.264 alin.(3) Cod Penal, anexând şi sesizarea adresată Curţii Constituţionale a RM.

În motivarea sesizării privind excepţia de neconstituţionalitate, apărătorul a indicat că obiect al prezentei sesizări o constituie lacuna legislativă, ce este prezentă în prevederile art.264 alin.(3) Cod Penal RM, şi anume faptul că în sensul legii şi al oformării actului juridic, cum este legea organică în cazul dat, spre deosebire de celelalte aliniate ale articolului legii penale date, nu este indicată expres pedeapsa prevăzută pentru aşa categorie de acţiuni ilicite, cum ar fi încălcarea regulilor de securitate a circulaţiei sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudenţă vătămarea gravă a integrităţii corporale sau a sănătăţii.

Menţionează că în sensul interpretării actului constituţional şi conformarea la acesta a normei penale, urma ca pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal RM, legislatorul să stabilească expres pedeapsa, în termeni concizi, clari şi previzibili.

Din textul olografic al textului articolului 264 Cod Penal, se deduce logic faptul că pentru fiecare acţiune ilicită, în contextul încălcării regulilor de securitate a circulaţiei sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, este prevăzută pedeapsa, dar, în acelaşi timp, în cazul art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal, legislatorul s-a limitat doar la un semn ortografic cum este «;».

Indică că după părerea sa, are loc o lacună, în ceea ce priveşte stabilirea expresă al pedepsei pentru aşa categorie de acţiuni ilicite cum ar fi în contextul încălcării regulilor de securitate a circulaţiei sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudenţă o vătămare gravă.

Mai mult ca atât, consideră că aceasta este o echivalare injustă al acţiunii ilicite de provocare al leziunilor corporale grave, cu cea al acţiunilor ilicite ce au provocat moartea persoanei,

precum și pedeapsa aplicată.

După părerea apărării, persoana vinovată, chiar și reieșind din principiului umanismului și corectitudinii aplicării pedepsei, nu poate să fie pedepsită pentru provocarea de leziuni corporale grave ca rezultat al accidentului rutier, echivalent cu persoana ce a provocat decesul persoanei, ca urmare al acțiunilor similare.

Astfel, Curtea Europeană privitor la delimitarea infracțiunilor și pedepselor indică: *"Conform art.7 din Convenție, este necesar să existe un temei legal pentru condamnare și pentru aplicarea pedepsei. Sarcina Curții este aceea de a se asigura că, la momentul în care acuzatul a săvârșit fapta pentru care a fost trimis în judecată și condamnat, exista o dispoziție legală care pedepsea fapta și ca pedeapsa aplicată nu depășește limitele stabilite de dispoziția respectivă [Coeme și alții împotriva Belgiei, pct.145; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct.80]. 22. Ținând seama de caracterul subsidiar al sistemului Convenției, nu este de competența Curții să se pronunțe cu privire la erorile de fapt sau de drept pretins comise de o instanță, decât dacă și în măsura în care acestea ar fi putut să încalce drepturile și libertățile protejate de Convenție [Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei (MC), pct.49; Vasiliauskas împotriva Lituaniei (MC), pct.160], și dacă aprecierea instanțelor naționale este în mod vădit arbitrară [Kononov împotriva Letoniei (MC), pct.189]. Deși Curtea nu are competența de a se substitui instanțele interne în aprecierea și în încadrarea juridică a faptelor sau de a se pronunța asupra răspunderii penale individuale a reclamantului [ibidem, pct.187; Rohlena împotriva Republicii Cehe (MC), pct.51], atribuția sa în privința art.7 §1 este să verifice dacă, la momentul respectiv, condamnarea și pedeapsa impuse reclamantului aveau o bază legală. În special, trebuie să se asigure de faptul că rezultatul la care au ajuns instanțele interne competente este în conformitate cu art.7 din Convenție. Să acorzi o competență de control mai mică Curții ar însemna să lipsești art.7 de substanță (ibidem, pct.52; Kononov împotriva Letoniei (MC), pct.198; Vasiliauskas împotriva Lituaniei (MC), pct.161). 23. De altfel, principiul legalității impune ca inculpatului să nu i se aplice o pedeapsă mai grea decât este prevăzut pentru infracțiunea pentru care este condamnat".*

Mai indică că în cadrul ședinței de judecată din 28 septembrie 2020 și-a expus poziția privind excepția de neconstituționalitate al prevederilor art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal, în ceea ce privește lipsa delimitării penale stricte, precum și lipsa previzibilității pedepsei aplicate pentru săvârșirea încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare.

Astfel, în conformitate cu art.7, Curtea poate sancționa o eroare comisă de instanțele naționale în determinarea cuantumului pedepsei pronunțate, luând în considerare pedeapsa aplicabilă persoanei în cauză în circumstanțele atenuante avute în vedere de aceste instanțe (Gabarri Moreno împotriva Spaniei, pct.22-34). Aplicarea prin analogie a unei pedepse poate, de asemenea, duce la încălcarea principiului "nulla poena sine lege", consacrat la art.7 [Başkaya și Oktuoglu împotriva Turciei (MC), pct.42-43, în ceea ce privește pedeapsa cu închisoarea aplicată unui editor, în conformitate cu dispoziția aplicabilă redactorilor-șefi. Principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor presupune ca infracțiunile și pedepsele care le sancționează trebuie să fie clar definite prin lege (a se vedea supra pct.7-9, privind noțiunea de "drept" sau "lege"). Noțiunea de "lege" în sensul art.7, cum este prevăzută în alte articole ale Convenției (de exemplu, art.8-11), implică anumite condiții calitative, în special cele de accesibilitate și de previzibilitate [Cantoni împotriva Franței, pct.29; Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct.140; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct.91; Perincek împotriva Elveției (MC), pct.134]. Aceste condiții calitative trebuie îndeplinite atât pentru definirea unei infracțiuni (Jorgic împotriva Germaniei, pct.103-114), cât și pentru pedeapsa pe care aceasta o implică sau pentru durata pedepsei (Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct.150; Camilleri împotriva Maltei, pct.39-45, referitor la previzibilitatea standardelor de pedepse aplicabile, care depind în întregime de alegerea instanței de judecată competente de către procuror și nu de criteriile stabilite de lege).

Lipsa "calității legii" privind definiția infracțiunii sau pedeapsa aplicabilă duce la încălcarea art.7 din Convenție (Kafkaris împotriva Ciprului).

Un alt criteriu ce duce la imperfecțiunea și lacuna normei penale contestate, este lipsa previzibilității, deoarece însuși caracterul pedepsei pentru săvârșirea unei acțiuni ilicite de vătămare corporală gravă este echivalat pentru justițiabil în viziunea sa, cu cea a decesului, ce este incorect, deoarece Curtea Europeană statuează următoarele: "*Justițiabilul trebuie să poată ști, pornind de la formularea dispoziției relevante și, după caz, cu ajutorul interpretării ei de către instanțe sau beneficiind de asistență judiciară, ce fapte și omisiuni angajează răspunderea sa penală și ce pedeapsă riscă pentru acestea*" [Cantoni împotriva Franței, pct.29; Kafkaris împotriva Ciprului (MC), pct.140; Del Rio Prada împotriva Spaniei (MC), pct.79]. Noțiunea de "asistență judiciară" se referă la posibilitatea de a beneficia de sfaturile unui avocat [Chauvy și alții împotriva Franței (dec.)] sau ale unui jurist (Jorgic împotriva Germaniei, pct.113). Rezultă că, în principiu, nu poate exista o "pedeapsă" în sensul art.7, decât dacă a fost stabilit un element al răspunderii personale a autorului infracțiunii, într-adevăr, există o corelație între gradul de previzibilitate al unei norme penale și gradul de răspundere personală a autorului infracțiunii! Pentru a impune o sancțiune, art.7 solicită o legătură de natură intelectuală care permite să identifice cu precizie un element de răspundere în conduita autorului material al infracțiunii [G.I.E.M. SRL și alții împotriva Italiei (fond) (MC), pct.242 și 246]. Pot exista totuși anumite forme de răspundere obiectivă care funcționează prin intermediul prezumpțiilor de răspundere, cu condiția ca acestea să respecte Convenția și în special art.6 §2 (ibidem, pct.243). Tocmai din cauza caracterului general al legilor, textul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Multe dintre acestea, din cauza necesității de a evita o rigiditate excesivă și de a se adapta la schimbările de situație, folosesc, în mod inevitabil, formule mai mult sau mai puțin imprecise, a căror interpretare și aplicare depind de practică (Kokkinakis împotriva Greciei, pct.40, cu privire la definiția infracțiunii de "prozelitism"; Cantoni împotriva Franței, pct.31, privind definiția legală pentru "produs medicamentos"). Utilizarea tehnicii legislative a "categoriilor" lasă adesea zone de umbră la frontierele definiției. În sine, aceste îndoieli privind cazurile limită nu sunt suficiente pentru ca o dispoziție să fie incompatibilă cu art.7, în măsura în care aceasta se dovedește suficient de clară în marea majoritate a cazurilor (ibidem, pct.32). În schimb, folosirea unor noțiuni și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei dispoziții legislative poate face această dispoziție legislativă incompatibilă cu cerințele de claritate și de previzibilitate în ceea ce privește efectele (Liivik împotriva Estoniei, pct.96-104).

Astfel, solicită avocatul Pîcălău Dorian recunoașterea ca fiind contrară Constituției Republicii Moldova formularea normei penale din art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal, cu semnele calificative: încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, în redacția actuală.

Inculpatul Turețchi Sergiu a susținut poziția apărătorului său.

Procurorul Balan Veaceslav a solicitat să fie respinsă sesizarea apărătorului, or art.264 Cod penal este foarte clar, este o marjă de pedeapsă de la 3 la 7 ani, iar instanța la aplicarea pedepsei ia în considerare persoanelitatea inculpatului.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate ca fiind întemeiată, reieșind din următoarele considerente.

Conform dispoziției art.7 alin.(3)-(3/1) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Potrivit prevederilor art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.(4) alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

1. în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

2. excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

3. sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

4. judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă că norma penală și anume art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal vizată în sesizarea depusă de avocatul Dorian Pîcălău în apărarea intereselor inculpatului Turețchi Sergiu constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

Totodată, s-a constatat că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, or, din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța de judecată reține că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La speță, instanța reține că, careva temeiuri pentru a respinge cererea de ridicare a excepției de constituționalitate nu au fost constatate, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, or argumentele invocate de avocatul Dorian Pîcălău urmează a fi examinate de Curtea Constituțională.

Potrivit art.7 alin.(3²) Cod de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Înstanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale încheierea judecătorească, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea avocatului Pîcălău Dorian și copia rechizitoriului, continuînd examinarea cauzei penale care este la etapa ședinței preliminare.

În acest context, conducându-se de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art.7, 342, 346 Cod de procedură penală, instanța de judecată,–

D I S P U N E :

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de avocatul Pîcălău Dorian, care acționează în interesele inculpatului Turețchi Sergiu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea realizării controlului de constituționalitate a prevederilor art.264 alin.(3) lit.a) Cod Penal al Republicii Moldova.

Se remite Curții Constituționale copia încheierii judecătorești, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea avocatului Pîcălău Dorian și copia rechizitoriului.

Încheierea este definitivă.

**Președintele ședinței
judecătorul**

Vasilisa Muntean